

**Спречавање
вређања и
малтретирања
на интернет мрежи**

Родитељи и школско особље

>Разговор о мрежи

Разговором о томе шта се догађа на интернету, истицањем позитивних, негативних као и неутралних ставова, стварате предуслове за коришћење мреже без злоупотреба и вређања. О чему ћете причати? Причајте о томе шта би могли урадити ако будете увређени, какви сте ви сами према другима на мрежи, покажите оно што се може учинити ако други покушају да са вама успоставе контакт и објасните оно што чини једну страницу озбиљном или неозбиљном.

Запамтите: Вређања преко интернета нису техничке природе, него се ради о међуљудским односима и начину њиховог решавања. Ви као зрела особа имате више искуства и знања о начинима међусобног споразумевања.

>Покажите интересовање

Покажите и на интернету интересовање за живот младих људи. То је врло важан део у спречавању и заустављању вређања. С вашим интересовањем расте и њихова спремност да слушају оно што ви говорите о међуљудским односима и комуникацији на интернету, а самим тим и њихова воља да испричају ако им се већ нешто догодило. Један од основних начина да покажете интерес је разговор о друштвеним мрежама. Да би учествовали у том разговору треба да имате основно знање о интернету. Треbate знати које су врсте социјалних медија доступне, које игре постоје јер се и тим путем одвија комуникација, као и појмове који се при томе користе. А најбољи начин да се то сазна је да сте на извору информација:

Замолите децу и омладину да вам дају одговоре на ваша питања, користите Гоогле како би сазнали што више, а питајте и друге одрасле особе. То не траје дуго, успут ћете нешто и научити, а то је забавно. Разговарајући с омладином покажите поштовање према њиховој приватности и немојте шпијунирати.

>Будите позитивни узор

Деца и млади људи чине оно што и ми сами чинимо, не оно што смо им рекли. Ми знамо да деца и млади желе да им одрасли буду позитивни узор када је у питању стварање пријатније атмосфере на интернету. Основни принцип за вас, као одраслу особу важи, да никада не пишете увредљиве, понижавајуће или деструктивне коментаре о неком или да их директно упућујете неком другом. Видите ли увредљиве коментаре, подигните свој глас и покажите да се залажете за љубазну комуникацију.

Деца и млади

>Размислите пре

На интернету може бити "лакше" писати нечасне ствари или поставити кришом снимљену фотографију јер не морате гледати примаоца директно у очи. То не значи да је тако нешто прихватљиво, јер нечастан коментар боли без обзира да ли сте га добили на вашем мобилном телефону, инстаграму, у ходнику или трпезарији. Зато размислите о томе, пре него што пошаљете, како ће тај коме пишете разумети и прихватити те коментаре и уколико нисте сигурни, немојте их слати!

>Будите пристојни

Одлучите какви желите бити према другима и каквој атмосфери на интернету желите да допринесете. Одлучите и шта не желите да радите, као на пример, писање непристојних коментара или давање позитивног мишљења о скривено снимљеној фотографији. Уместо тога, простор за коментар попуните позитивним коментарима и на тај начин ту особу учините срећном. Тако ту особу чините срећном, а истовремено учествујете у стварању позитивне атмосфере на мрежи.

>Успоставите дијалог с одраслима

Одрасли увек имају одговорност у томе како се млади осећају а знамо, такође, да већина одраслих особа и живе у складу са том одговорношћу. Да би то могли учинити, они требају знати шта ви радите на мрежи, које странице ви посећујете, које блогове читате, које услуге користите и које игрице играте. Томе можете највише допринети тиме што ћете показивањем и објашњењем подстаћи и охрабрити одрасле да преузму свој део одговорности. Заједно можете допринети пријатној атмосфери на интернету.

>Конкретни савети

Практичне савете о томе шта се може учинити када је човек већ доживео увреду на мрежи или ако желите да сазнате нешто више, погледајте следеће странице:

Surfa lugnt: <http://surfalugnt.se/>

Datainspektionen: www.kränkt.se

Statensmedieråd: <http://statensmedierad.se>

Ungdomsstyrelsen: www.ungdomsstyrelsen.se/unga-sex-natet

Friends: <http://friends.se>